RETTENS DOM (Fjerde Afdeling)

28. januar 2004 *

I de forenede sager T-142/01 og T-283/01,

Organización de Productores de Túnidos Congelados (OPTUC), Bermeo (Spanien), ved, i sag T-142/01, advokaterne J.-R. García-Gallardo Gil-Fournier og M. Moya Díaz og, i sag T-283/01, advokaterne García-Gallardo Gil-Fournier og J. Guillem Carrau,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved S. Pardo Quintillán og, i sag T-142/01, tillige L. Visaggio, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: spansk.

støttet af:

Organización de Productores Asociados de Grandes Atuneros Congeladores (Opagac), Madrid (Spanien), ved advokaterne J. Casas Robla og V. Arrastia de Sierra,

angående påstande om annullation af Kommissionens forordning (EF) nr. 584/2001 af 26. marts 2001 om ændring af forordning (EF) nr. 1103/2000 og nr. 1926/2000 om ydelse af udligningsgodtgørelse til producentorganisationerne for tunfisk leveret til forarbejdningsindustrien i perioden fra den 1. juli til den 30. september 1999 og fra den 1. oktober til den 31. december 1999 (EFT L 86, s. 4) samt annullation af artikel 2, stk. 2, og af bilaget til hver af Kommissionens forordninger (EF) nr. 585/2001 af 26. marts 2001, nr. 808/2001 af 26. april 2001, nr. 1163/2001 af 14. juni 2001 og nr. 1670/2001 af 20. august 2001 om ydelse af udligningsgodtgørelse til producentorganisationerne for tunfisk leveret til forarbejdningsindustrien henholdsvis i perioden fra den 1. januar til den 31. marts 2000, fra den 1. april til den 30. juni 2000, fra den 1. juli til den 30. september 2000 og fra den 1. oktober til den 31. december 2000 (henholdsvis EFT L 86, s. 8, EFT L 118, s. 12, EFT L 159, s. 10, og EFT L 224, s. 4),

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, V. Tiili, samt dommerne P. Mengozzi og M. Vilaras,

justitssekretær: ekspeditionssekretær J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 18. september 2003,

har

Dom

Sagens retlige og faktiske omstændigheder

1 Artikel 18 i Rådets forordning (EØF) nr. 3759/92 af 17. december 1992 om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter (EFT L 388, s. 1), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 3318/94 af 22. december 1994 (EFT L 350, s. 15), foreskriver, at der ydes en udligningsgodtgørelse, når det for et kvartal konstateres, at priserne på tunfisk til forarbejdningsindustrien ligger under en nærmere bestemt udløsningstærskel. Den har følgende ordlyd:

»1. Der kan ydes producentorganisationerne en godtgørelse for de mængder af de i bilag III opførte varer [dvs. forskellige tunfiskearter], som deres medlemmer har fisket, og som derefter er solgt og leveret til forarbejdningsindustrier etableret inden for Fællesskabets toldområde, og som er bestemt til industriel fremstilling af varer henhørende under KN-kode 1604. Godtgørelsen ydes, når det for et kvartal konstateres, at både:

— den gennemsnitlige salgspris, der er noteret på Fællesskabets marked

og

— den i artikel 22 omhandlede pris franko grænse, i givet fald forhøjet med den udligningsafgift, der gælder herfor

ligger under en udløsningstærskel på 91% af EF-producentprisen for den pågældende vare.

Inden begyndelsen af hver fangstsæson skal medlemsstaterne opstille eller ajourføre og meddele Kommissionen en liste over de i dette stykke omhandlede industrier.

2. Godtgørelsen kan under ingen omstændigheder overstige:

— forskellen mellem udløsningstærsklen og den pågældende vares gennemsnitlige salgspris på Fællesskabets marked, eller

— et fast beløb svarende til 12% af denne tærskel.

3. Mængderne af hver af de varer, der vil kunne omfattes af godtgørelsen, kan højst være lig med gennemsnittet af de mængder, der er solgt og leveret på de i stk. 1 omhandlede betingelser i løbet af det samme kvartal i de sidste tre fangstsæsoner forud for det kvartal, for hvilket godtgørelsen ydes.

4. Godtgørelsen til hver producentorganisation er lig med:

— det i stk. 2 fastsatte loft for de mængder af den pågældende vare, der er afsat i henhold til stk. 1, og som ikke overstiger gennemsnittet af de mængder, der af dens medlemmer er solgt og leveret på de samme betingelser i løbet af det samme kvartal i de sidste tre fangstsæsoner forud for det kvartal, for hvilket godtgørelsen ydes

— 50% af det i stk. 2 fastsatte loft for de mængder af den pågældende vare, der overstiger de i første led fastsatte mængder, dvs. resten af de mængder, der fremkommer ved en fordeling mellem producentorganisationerne af de mængder, der er godtgørelsesberettigede i henhold til stk. 3.

Fordelingen mellem de pågældende producentorganisationer foretages i forhold til gennemsnittet af deres respektive produktion i løbet af det samme kvartal i de sidste tre fangstsæsoner forud for det kvartal, for hvilket godtgørelsen ydes.

5. Producentorganisationerne fordeler den ydede godtgørelse til deres medlemmer i forhold til de mængder, der er produceret af medlemmerne og solgt og leveret på de i stk. 1 omhandlede betingelser.

6. Gennemførelsesbestemmelser til denne artikel, herunder navnlig størrelsen af godtgørelsen og betingelserne for ydelse af den, fastsættes efter proceduren i artikel 32.«

2 På grundlag af forordning nr. 3759/92, som ændret, navnlig artikel 18, stk. 6, vedtog Kommissionen den 21. januar 1998 forordning (EF) nr. 142/98 om gennemførelsesbestemmelser for ydelse af udligningsgodtgørelse for tunfisk til konservesindustrien (EFT L 17, s. 8).

3 Tre virksomheder (Nicra 7 SL, Aitzugana SL og Igorre SL, herefter »de berørte virksomheder«), der var medlemmer af Organización de Productores de Túnidos Congelados (organisation for producenter af frosne tunfisk, herefter »OPTUC« eller »sagsøgeren«) — den ene af de to organisationer for spanske producenter af tunfisk — forlod den 1. juli 1998 denne og blev medlemmer af den anden organisation, Organización de Productores Asociados de Grandes Atuneros Congeladores (organisaton for producenter med store tunfiskerfartøjer med fryseanlæg, herefter »Opagac«).

4 Den 30. juli 1998 meddelte de spanske myndigheder Kommissionen denne ændring af medlemskab samt de foreliggende data vedrørende landing af tunfisk i 1995, 1996 og 1997 samt i første halvår af 1998 foretaget af fartøjer tilhørende de tre virksomheder, for at Kommissionen kunne ændre de »statistikker«, der var udarbejdet på grundlag af de data, som disse myndigheder tidligere havde fremsendt med henblik på tildeling af udligningsgodtgørelse i henhold artikel 18 i forordning nr. 3759/92.

5 Den 17. december 1999 vedtog Rådet forordning (EF) nr. 104/2000 om den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter (EFT L 17, s. 22), som med virkning fra den 1. januar 2001 ophævede og afløste forordning nr. 3759/92. Artikel 27 i forordning nr. 104/2000 gentager ordlyden af artikel 18 i forordning nr. 3759/92, som ændret, når bortses fra de af stk. 1, andet led, foretagne ændringer, og den artikel, der henvises til i stk. 6.

6 Herefter vedtog Kommissionen på grundlag af forordning nr. 3759/92, særlig artikel 18, stk. 6, forordning (EF) nr. 1103/2000 af 25. maj 2000 (EFT L 125, s. 18) og nr. 1926/2000 af 11. september 2000 (EFT L 230, s. 10) om ydelse af udligningsgodtgørelse til producentorganisationerne for tunfisk leveret til forarbejdningsindustrien i kvartalerne den 1. juli til den 30. september 1999, henholdsvis den 1. oktober til den 31. december 1999. Blandt de producentorganisationer, der modtager godtgørelse, figurerer OPTUC og Opagac.

7 Efter at have konstateret, at Kommissionen ikke havde foretaget de begærede ændringer, anmodede de spanske myndigheder den 20. juli 2000 OPTUC og Opagac om at tilstille Kommissionen tallene vedrørende de mængder af tunfisk, de berørte virksomheder havde afsat på Den Europæiske Unions område i årene 1996 og 1997 samt første halvår af 1998. De understregede, at organisationerne tidligere kun havde fremsendt data vedrørende de landinger, virksomhederne havde foretaget, mens det var de mængder, der var afsat i Den Europæiske Union, der blev ydet godtgørelse for.

8 Den 16. oktober 2000 videresendte de spanske myndigheder de endelige data om de mængder af tunfisk, der var solgt og leveret til forarbejdningsindustrien inden for Fællesskabet (herefter »de afsatte mængder«) af de to organisationers medlemmer mellem den 1. juli 1995 og den 30. juni 1998, til Kommissionen.

9 Forordning nr. 1103/2000 og nr. 1926/2000 tog ikke hensyn til de berørte virksomheders overgang fra OPTUC til Opagac med hensyn til fordelingen mellem producentorganisationerne af de mængder, for hvilke der ydes udligningsgodtgørelse (herefter »de godtgørelsesberettigede mængder«), og Opagac, der var af den opfattelse, at de mængder, den var blevet tildelt i medfør af de nævnte forordninger, derfor ikke var korrekte, anlagde den 24. november 2000 annullationssøgsmål ved Retten vedrørende de relevante bestemmelser i disse forordninger (sag T-359/00).

10 Den 26. marts 2001 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning nr. 104/2000, særligt artikel 27, stk. 6, forordning (EF) nr. 584/2001 om ændring af forordning nr. 1103/2000 og nr. 1926/2000 (EFT L 86, s. 4). I 3.-5. betragtning til forordning nr. 584/2001 anerkender Kommissionen, at de endelige data, som de spanske myndigheder havde videresendt den 16. oktober 2000, havde betydning for fordelingen af de godtgørelsesberettigede mængder mellem OPTUC og Opagac, således som den var fastsat i bilagene til forordning nr. 1103/2000 og nr. 1926/2000, og at disse burde ændres i overensstemmelse dermed.

11 Den nye fordeling af de godtgørelsesberettigede mængder vedrørende tredje og fjerde kvartal 1999, der var fastsat i henholdsvis bilag I og II til forordning nr. 584/2001, der afløste bilagene til forordning nr. 1103/2000 og nr. 1926/2000, var i forhold til den fordeling, som fulgte af de sidstnævnte, kendetegnet ved en reduktion af de mængder, der i hvert kvartal var tildelt OPTUC, for så vidt angår »gulfinnet tun med en vægt på højst 10 kg pr. fisk « og »bugstribet bonit«, og en tilsvarende forøgelse med hensyn til de samme produkter og kvartaler af de mængder, der var tildelt Opagac.

12 Efter vedtagelsen af forordning nr. 584/2001 blev sag T-359/00 ved kendelse afsagt af formanden for Rettens Fjerde Afdeling den 21. juni 2001 slettet af Rettens register.

13 På grundlag af forordning nr. 104/2000, særligt artikel 27, stk. 6, vedtog Kommissionen endvidere successivt forordning (EF) nr. 585/2001 af 26. marts 2001 (EFT L 86, s. 8), nr. 808/2001 af 26. april 2001 (EFT L 118, s. 12), nr. 1163/2001 af 14. juni 2001 (EFT L 159, s. 10) og nr. 1670/2001 af 20. august 2001 (EFT L 224, s. 4) om ydelse af udligningsgodtgørelse til producentorganisationerne for tunfisk leveret til forarbejdningsindustrien i de omfattede perioder, henholdsvis fra den 1. januar til den 31. marts 2000, fra den 1. april til den 30. juni 2000, fra den 1. juli til den 30. september 2000 og fra den 1. oktober til den 31. december 2000.

14 Artikel 2 i hver af disse fire forordninger fastsætter i stk. 1 den samlede mængde, for hvilken der kan ydes godtgørelse for det pågældende kvartal, og fastsætter i stk. 2 med henvisning til et bilag til forordningen fordelingen af denne samlede mængde på producentorganisationerne. Det står fast, at denne fordeling først og fremmest er foretaget ved at tildele Opagac de berørte virksomheders tidligere produktionsgennemsnit og fradrage dem fra OPTUC.

15 Endelig vedtog Kommissionen den 9. november 2001 forordning (EF) nr. 2183/2001 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 104/2000 for så vidt angår ydelse af udligningsgodtgørelse for tunfisk til konservesindustrien (EFT L 293, s. 11). Denne forordning ophævede forordning nr. 142/98 og har været gældende siden den 1. januar 2002. Forordningens artikel 3 har følgende ordlyd:

»1. Godtgørelsen ydes til producentorganisationerne inden for de i artikel 27, stk. 3, i forordning [...] nr. 104/2000 fastsatte mængdemæssige grænser for varer, der er anført i bilag III til nævnte forordning, og som producentorganisationernes medlemmer har fanget, solgt og leveret til konservesindustrien på Fællesskabets toldområde med henblik på fuldstændig og endelig forarbejdning til varer henhørende under position 1604 i HS.

2. Medlemsstaterne kontrollerer de i artikel 27, stk. 3, i forordning [...] nr. 104/2000 fastsatte mængder ud fra de udsving, der måtte være indtruffet i antallet af producentorganisationernes tilsluttede medlemmer. De underretter Kommissionen herom.«

Retsforhandlinger

16 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 21. juni 2001 har sagsøgeren anlagt et annullationssøgsmål vedrørende dels forordning nr. 584/2001, dels artikel 2, stk. 2, i og bilaget til hver enkelt af forordningerne nr. 585/2001, nr. 808/2001 og nr. 1163/2001 (sag T-142/01).

17 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 13. november 2001 anlagde sagsøgeren efterfølgende et annullationssøgsmål vedrørende forordning nr. 1670/2001 (sag T-283/01), idet den anmodede Retten om at træffe bestemmelse om at forene denne sag og sag T-142/01.

18 I sag T-142/01 afsluttedes den skriftlige forhandling den 13. februar 2002.

19 I sag T-283/01 afsluttedes den skriftlige forhandling den 12. februar 2002, idet sagsøgeren ikke havde anmodet om tilladelse til at supplere sagsakterne, efter at Retten havde meddelt sin beslutning i henhold til procesreglementets artikel 47, stk. 1, om, at der ikke skulle afgives replik og duplik i sagen.

20 Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 31. maj 2002 fremsatte Opagac begæring om tilladelse til at intervenere i sag T-142/01 til støtte for Kommissionens påstande. Kommissionen har ikke gjort indsigelse mod denne begæring om intervention. Sagsøgeren har ikke fremsat nogen bemærkninger herom inden for den fastsatte frist.

21 Ved kendelse afsagt af formanden for Rettens Fjerde Afdeling den 27. februar 2002 blev sag T-142/01 og T-283/01 forenet med henblik på den mundtlige forhandling og domsafsigelsen som følge af, at de i overensstemmelse med artikel 50 i Rettens procesreglement angår samme genstand og har forbindelse med hinanden.

22 Ved kendelse af 27. september 2002 gav formanden for Rettens Fjerde Afdeling tilladelse til, at Opagac (herefter tillige »intervenienten«) intervenerede i sag T-142/01 til støtte for Kommissionens påstande. Da begæringen om intervention blev fremsat efter udløbet af fristen i henhold til procesreglementets artikel 116, stk. 6, fik intervenienten alene tilladelse til på grundlag af retsmøderapporten, som var blevet tilstillet denne, at fremsætte sine bemærkninger under den mundtlige forhandling.

23 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Fjerde Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling og har som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse i henhold til procesreglementets artikel 64 anmodet sagsøgeren og Kommissionen om at besvare visse spørgsmål skriftligt. Parterne har efterkommet denne anmodning inden for den fastsatte frist.

24 Den 17. september 2003 underrettede intervenienten Retten om, at den gav afkald på at deltage i retsmødet og fremsendte nogle skriftlige bemærkninger vedrørende sagens realitet, der angiveligt var udarbejdet på baggrund af retsmøderapporten, som var blevet tilstillet intervenienten. Disse bemærkninger blev dog ikke fremlagt, eftersom intervenienten kun havde fået tilladelse til at fremsætte mundtlige bemærkninger under retsmødet.

25 Sagens parter har afgivet mundtlige indlæg og besvaret mundtlige spørgsmål fra Retten under retsmødet den 18. september 2003.

Parternes påstande

26 I sag T-142/01 har sagsøgeren nedlagt følgende påstande:

— Forordning nr. 584/2001 annulleres.

— Artikel 2, stk. 2. i og bilaget til hver af forordningerne nr. 585/2001, nr. 808/2001 og nr. 1163/2001 annulleres.

— Retten træffer alle nødvendige foranstaltninger med henblik på, at Kommissionen opfylder sine forpligtelser i medfør af artikel 233 EF og navnlig foretager en fornyet undersøgelse af forholdene i sagen.

— Kommissionen betaler sagsøgerens omkostninger.

27 I sag T-283/01 har sagsøgeren nedlagt følgende påstande:

— Artikel 2, stk. 2, i og bilaget til forordning nr. 1670/2001 annulleres.

— Retten træffer alle nødvendige foranstaltninger med henblik på, at Kommissionen opfylder sine forpligtelser i medfør af artikel 233 EF og navnlig foretager en fornyet undersøgelse af forholdene i sagen.

— Kommissionen betaler sagsøgerens omkostninger.

28 I begge sager har Kommissionen nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse

— Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

29 I begæringen om intervention i sag T-142/01 har intervenienten støttet Kommissionens påstande samt nedlagt påstand om, at sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Formaliteten i sag T-142/01

30 Det bemærkes indledningsvis, at søgsmålsfrister efter fast retspraksis er ufravigelige procesforudsætninger og ikke undergivet parternes eller retsinstansernes rådighed, da de har til formål at tilvejebringe klarhed og retssikkerhed. Det tilkommer således Retten *ex officio* at efterprøve, om søgsmålet faktisk er anlagt

inden for de fastsatte frister, uanset at Kommissionen i svarskrift og duplik ikke har nedlagt påstand om afvisning i sag T-142/01 (jf. bl.a. Domstolens dom af 12.12.1967, sag 4/67, Collignon mod Kommissionen, Sml. 1965-1968, s. 415, org.ref.: Rec s. 469, på s. 479, af 5.6.1980, sag 108/79, Belfiore mod Kommissionen, Sml. s. 1769, præmis 3, og af 12.7.1984, sag 227/83, Moussis mod Kommissionen, Sml. s. 3133, præmis 12, samt Rettens dom af 13.12.1990, sag T-29/89, Moritz mod Kommissionen, Sml. II, s. 787, præmis 13).

31 I denne henseende har Retten som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse opfordret sagens parter til at udtale sig om spørgsmålet om, hvorvidt søgsmålet i sag T-142/01 på baggrund af artikel 230, stk. 5, EF samt procesreglementets artikel 101 og 102, for så vidt angår forordning nr. 584/2001 og nr. 585/2001, der blev offentliggjort den 27. marts 2001, er anlagt efter fristens udløb.

Parternes argumenter

32 Sagsøgeren har gjort gældende, at søgsmålet er anlagt rettidigt, og har bl.a. anført, at søgsmålsfristen i henhold til den spanske version af procesreglementets artikel 102, stk. 1, begyndte at løbe den 11. april 2001. Det følger nemlig af udtrykket »a partir del final del decimocuarto dia siguiente a la fecha de la publicación del acto en el Diario Oficial« (»fra udløbet af fjortendedagen efter datoen for offentliggørelsen af retsakten i De Europæiske Fællesskabers Tidende«), at fristen løber fra begyndelsen af den femtende dag efter offentliggørelsen af retsakten, i det foreliggende tilfælde den 11. april 2001 kl. 0:00. Ifølge sagsøgeren er denne fortolkning i overensstemmelse med de motiver, der ligger til grund for procesreglementets artikel 101 og 102, som har søgsmålsfristens begyndelse og ikke dens udløb, for øje. Under denne synsvinkel er det uberettiget at fastsætte fristens begyndelse til midnat, ved slutningen af en dag, der allerede er forløbet, i stedet for at fastsætte den til kl 0:00, ved begyndelsen af en ny dag, da sagens parter ellers ikke sikres den fulde udnyttelse af fristerne. Med tillæg af den faste fristforlængelse under hensyn til afstanden på ti dage udløb søgsmålsfristen ved midnat den 21. juni 2001.

33 For det tilfælde, at Retten ikke tiltræder denne fortolkning, har sagsøgeren subsidiært påberåbt sig, at der foreligger en undskyldelig fejl, idet den har fremhævet, at den spanske version af procesreglementet er tvetydig og frembyder særlige fortolkningsproblemer.

34 Kommissionen har anført, at søgsmålet til prøvelse af forordning nr. 584/2001 og nr. 585/2001 er anlagt for sent, eftersom det skulle have været anlagt senest ved midnat den 20. juni 2001.

Rettens bemærkninger

35 Med hensyn til den foreliggende sag, hvor der er tale om et søgsmål anlagt til prøvelse af retsakter, der er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, bemærkes for det første, at det fremgår af procesreglementets artikel 102, stk. 1, at »[n]år fristen for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af en institutions retsakter begynder at løbe fra tidspunktet for offentliggørelsen af retsakten, regnes fristen i overensstemmelse med artikel 101, stk. 1, litra a), fra udløbet af fjortendedagen efter datoen for offentliggørelsen af retsakten i De Europæiske Fællesskabers Tidende«.

36 For det andet fremgår det af procesreglementets artikel 101, stk. 1, at de procesfrister, som er fastsat bl.a. i EF-traktaten og procesreglementet, beregnes således, at den dag, hvor den begivenhed, fra hvilken procesfristerne regnes, indtræffer, ikke medregnes, og at de udløber ved udgangen af den dag, der i fristens sidste måned, hvis fristen er udtrykt i måneder, er samme dag i måneden som den dag, hvor den begivenhed er indtruffet, fra hvilken fristerne skal regnes.

37 Det skal bemærkes, at det i procesreglementets artikel 102, stk. 1, omhyggeligt er præciseret, at søgsmålsfristen i overensstemmelse med procesreglementets artikel 101, stk. 1, litra a), skal regnes »fra udløbet af fjortendedagen efter datoen for offentliggørelsen«. Efter procesreglementets artikel 102, stk. 1, får sagsøgeren altså fjorten hele dage ud over den normale søgsmålsfrist på to måneder, og den dag, fristen regnes fra, udsættes derfor til fjortendedagen efter datoen for offentliggørelsen af den pågældende retsakt (Rettens kendelse af 19.1.2001, sag T-126/00, Confindustria m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 85, præmis 15).

38 Da der i den foreliggende sag er tale om den søgsmålsfrist på to måneder, der er omhandlet i artikel 230, stk. 5, EF, udsættes den dag, fristen regnes fra, fra den 27. marts 2001, som er datoen for offentliggørelsen af forordning nr. 584/2001 og nr. 585/2001 i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, til den 10. april 2001, hvilket giver sagsøgeren en yderligere frist på fjorten hele dage, indbefattet den 10. april 2001 indtil midnat (kendelsen i sagen Confindustria m.fl. mod Kommissionen, præmis 16).

39 I medfør af procesreglementets artikel 101, stk. 1, litra b), hvorefter en frist, der er udtrykt i måneder, udløber ved udgangen af den dag, der i fristens sidste måned er samme dag i måneden som den dag, fristen regnes fra, udløb denne søgsmålsfrist ved udgangen af den 10. juni 2001.

40 Den omstændighed, at denne dag var en søndag, medførte ikke, at fristens udløb i medfør af procesreglementets artikel 101, stk. 2, første afsnit, blev udskudt til udgangen af den følgende hverdag. Søgsmålsfristen blev nemlig forlænget med ti dage under hensyn til afstanden i medfør af procesreglementets artikel 102, stk. 2. Ifølge fast retspraksis finder procesreglementets artikel 101, stk. 2, første afsnit, alene anvendelse i det tilfælde, hvor den samlede frist, inklusive afstandsfristen, udløber på en lørdag, søndag eller lovbestemt fri- eller helligdag (Domstolens kendelse af 15.5.1991, sag C-122/90, Emsland-Stärke mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 9, Rettens dom af 6.4.1995, forenede sager

T-80/89, T-81/89, T-83/89, T-87/89, T-88/89, T-90/89, T-93/89, T-95/89, T-97/89, T-99/89, T-100/89, T-101/89, T-103/89, T-105/89, T-107/89 og T-112/89, BASF m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 729, præmis 62, og Rettens kendelse af 20.11.1997, sag T-85/97, Horeca-Wallonie mod Kommissionen, Sml. II, s. 2113, præmis 25 og 26, og i sagen Confindustria mod Kommissionen, præmis 18).

41 I den foreliggende sag udløb den samlede frist for anlæggelse af søgsmål til prøvelse af forordning nr. 584/2001 og nr. 585/2001, inklusive afstandsfristen på ti dage, onsdag den 20. juni 2001 ved midnat, idet denne dag ikke er opført på listen over lovbestemte fri- og helligdage i artikel 1 i bilag I til Domstolens procesreglement i den dagældende version, som fandt anvendelse ved Retten i medfør af procesreglementets artikel 101, stk. 2, andet afsnit.

42 Heraf følger, at nærværende søgsmål, der er anlagt den 21. juni 2001, er anlagt for sent for så vidt angår forordning nr. 584/2001 og nr. 585/2001.

43 For så vidt som sagsøgeren påberåber sig ordlyden af den spanske version af procesreglementets artikel 102, stk. 1, for at bestride, at søgsmålet er anlagt for sent, og subsidiært for at begrunde, at der foreligger en undskyldelig fejl, skal det for det første påpeges, at affattelsen af artikel 102, stk. 1, i den spanske version af procesreglementet er klar og på ingen måde giver belæg for den fortolkning, som sagsøgeren fremfører. Eftersom det i denne bestemmelse udtrykkeligt angives, at søgsmålsfristen skal regnes »a partir del final del decimocuarto dia siguiente a la fecha de la publicación del acto en el Diario Oficial«, fremgår det nemlig klart, at den femtende dag efter offentliggørelsen af retsakten, i det foreliggende tilfælde den 11. april 2001, er den første dag, der skal medregnes fuldstændigt ved beregningen af søgsmålsfristen.

44 For det andet skal det bemærkes, at en streng overholdelse af fællesskabsbestemmelserne om procesfrister er i overensstemmelse med hensynet til retssikkerheden og nødvendigheden af at undgå enhver forskelsbehandling eller

vilkårlighed i retsplejen (Domstolens dom af 26.11.1985, sag 42/85, Cockerill-Sambre mod Kommissionen, Sml. s. 3749, præmis 10, og af 15.1.1987, sag 152/85, Misset mod Rådet, Sml. s. 223, præmis 11; Rettens kendelse af 1.6.1999, sag T-74/99, Meyer mod Rådet, Sml. II, s. 1749, præmis 13). Bestemmelserne om de frister, der finder anvendelse i den foreliggende sag, frembyder ikke særlige vanskeligheder med hensyn til fortolkningen, og det kan derfor ikke tiltrædes, at der foreligger en undskyldelig fejltagelse fra sagsøgernes side, som kan begrunde en undtagelse fra den strenge overholdelse af bestemmelserne (kendelsen i sagen Confindustria m.fl. mod Kommissionen, præmis 21).

45 Endelig har sagsøgeren hverken godtgjort eller blot påberåbt sig, at der foreligger omstændigheder, som ikke kunne forudses, eller force majeure, således at Retten kan fravige den omhandlede frist i henhold til artikel 45, stk. 2, i statutten for Domstolen, som i medfør af artikel 53 finder anvendelse på rettergangsmåden ved Retten.

46 Efter det således anførte er det åbenbart, at sag T-142/01, for så vidt som den er rettet mod forordning nr. 584/2001 og nr. 585/2001, bør afvises.

Realiteten

47 Retten behandler altså kun realiteten vedrørende påstandene om annullation af forordning nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001. Til støtte for disse påstande har sagsøgeren i hver af de forenede sager gjort to anbringender gældende. Det første anbringende støttes på, at de anfægtede foranstaltninger er vedtaget uden gyldig hjemmel. Det andet anbringende støttes på, at princippet om den berettigede forventning er blevet tilsidesat.

Det første anbringende, hvorefter de anfægtede foranstaltninger er vedtaget uden gyldig hjemmel

48 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, at Kommissionen urigtigt vedtog forordning nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001 med forordning nr. 104/2000 som hjemmel, og for det andet, at den med disse forordninger uhjemlet har foretaget en fordeling mellem de to berørte producentorganisationer af de godtgørelsesberettigede mængder på grundlag af en overførsel af rettigheder fra OPTUC til Opagac, og derved væsentligt reduceret den førstnævnte organisations produktionsgennemsnit og dermed den udligningsgodtgørelse, som tilkommer den.

Første led: De anfægtede forordninger er vedtaget med en urigtig hjemmel

— Parternes argumenter

49 Sagsøgeren har gjort gældende, at forordning nr. 104/2000 udgør en urigtig hjemmel, som ikke giver grundlag for vedtagelsen af forordning nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001. I den forbindelse har sagsøgeren anført, at de kvartaler, som de sidstnævnte forordninger omhandler, alle ligger forud for den 31. december 2000 og derfor henhører under forordning nr. 3759/92 og ikke forordning nr. 104/2000, som først havde virkning fra den 1. januar 2001.

50 Kommissionen har betonet, at forordning nr. 104/2000, særligt artikel 27, stk. 6, udgør den eneste gyldige hjemmel for forordning nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og

nr. 1670/2001, som alle blev vedtaget i løbet af 2001 og fastsatte udligningsgodtgørelserne for henholdsvis første, andet og tredje kvartal 2000.

51 Kommissionen understreger dog, at det er de betingelser, der er fastsat ved forordning nr. 3759/92, der skal tages i betragtning ved en beslutning om tildeling af udligningsgodtgørelse i de nævnte kvartaler. Det har været tilfældet i den foreliggende sag, således som det fremgår af tredje betragtning til hver af forordningerne nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001. Det er følgelig fejlagtigt, når sagsøgeren gør gældende, at forordning nr. 104/2000 er blevet anvendt på disse tre kvartaler.

— Rettens bemærkninger

52 Med hensyn til det første anbringendes første led om retsanvendelsen *ratione temporis* skal der på baggrund af den manglende præcision af sagsøgerens anbringender sondres mellem på den ene side et materielt aspekt, der drejer sig om at identificere, hvilke materielle bestemmelser om udligningsgodtgørelse der regulerer de situationer, der er omhandlet i de anfægtede forordninger, og på den anden side et processuelt aspekt, der drejer sig om at identificere den egentlige hjemmel, dvs. den bestemmelse, der giver grundlag for at vedtage disse retsakter, idet den fastsætter fællesskabskompetencen og de procedurer, der skal følges i forbindelse med vedtagelsen.

53 For det første skal det med hensyn til det materielle aspekt konstateres, at det i tredje betragtning til hver enkelt af forordningerne nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001 er angivet, at »[b]etingelserne i forordning [...] nr. 3759/92 bør bevares med henblik på at beslutte at yde udligningsgodtgørelse for [det kvartal, som den enkelte forordning omhandler]«.

54 Kommissionen har altså anvendt forordning nr. 3759/92's materielle bestemmelser i de tre anfægtede forordninger. Sagsøgerens anbringende savner altså under en materiel synsvinkel faktisk grundlag.

55 Det er i øvrigt ubestridt, dels at sagsøgeren med nærværende søgsmål kun anfægter tildelingen af godtgørelsesberettigede mængder til producentorganisationerne OPTUC og Opagac, således som den følger af artikel 2, stk. 2, samt bilaget til hver af forordningerne nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001, dels at der ikke er nogen indholdsmæssig forskel mellem de materielle bestemmelser i forordning nr. 3759/92, som ændret, og de materielle bestemmelser i forordning nr. 104/2000, der regulerer tildelingen af godtgørelsesberettigede mængder til producentorganisationerne. Således er ordlyden af artikel 18, stk. 3-5, i forordning nr. 3759/92, som ændret, identisk med ordlyden af artikel 27, stk. 3-5, i forordning nr. 104/2000.

56 Da der således ikke er tale om nogen tidsmæssig lovkonflikt i den foreliggende sag, end ikke hvis det forudsættes, at Kommissionen har anvendt forordning nr. 104/2000's materielle bestemmelser i forordning nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001, er sagsøgerens anbringende under en materiel synsvinkel under alle omstændigheder grundløst.

57 For det andet skal det for så vidt angår det processuelle aspekt bemærkes, at de anfægtede forordninger alle i de indledende betragtninger nævner forordning nr. 104/2000, »og særlig artikel 27, stk. 6«.

58 Kommissionen vedtog således de anfægtede forordninger særligt på grundlag af det nævnte stykke, i medfør af hvilket gennemførelsesbestemmelserne til artikel 27 i forordning nr. 104/2000, herunder navnlig størrelsen af godtgørelsen og betingelserne for ydelse af den, fastsættes efter proceduren i artikel 38, stk. 2, i forordning nr. 104/2000, der atter henviser til artikel 4 og 7 i Rådets afgørelse

1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen (EFT L 184, s. 23). Ligeledes har artikel 18, stk. 6, i forordning nr. 3759/92, som ændret, til formål at præcisere, at gennemførelsesbestemmelser til artiklen, herunder navnlig størrelsen af godtgørelsen og betingelserne for ydelse af den, fastsættes efter proceduren i samme forordnings artikel 32.

59 Imidlertid begrænser sagsøgeren sig til at rejse kritik af valget af forordning nr. 104/2000 som hjemmel for de anfægtede forordninger, idet sagsøgeren lader forstå, at Kommissionen burde have henvist til forordning nr. 3759/92, som ændret. Sagsøgeren henviser imidlertid ikke til nogen forskelle mellem de processuelle regler i disse to forordninger, der kan give anledning til en tidsmæssig lovkonflikt.

60 Selv hvis det forudsættes, at en sådan konflikt kunne foreligge i sagen, skal det for alle tilfældes skyld bemærkes, at processuelle regler almindeligvis antages også at finde anvendelse på retsforhold, der er opstået forud for deres ikrafttræden (Domstolens dom af 12.11.1981, forenede sager 212/80-217/80, Salumi m.fl., Sml. s. 2735, præmis 9).

61 Dermed har sagsøgeren ved at påpege, at forordning nr. 104/2000 trådte i kraft efter de kvartaler, som de anfægtede forordninger omhandler, på ingen måde godtgjort, at Kommissionens valg af nævnte forordning som hjemmel for forordningerne var fejlagtigt.

62 Det første anbringendes første led skal derfor ikke tages til følge.

Andet led: Fordelingen mellem producentorganisationerne af godtgørelsesberettigede mængder i henhold til de anfægtede forordninger er uhjemlet

— Parternes argumenter

63 Sagsøgeren har gjort gældende, at der hverken i forordning nr. 3759/92 eller i forordning nr. 142/98 til gennemførelse af førnævnte forordning eller i forordning nr. 104/2000 findes en gyldig hjemmel til den fordeling mellem producentorganisationerne af de godtgørelsesberettigede mængder, der er foretaget ved de anfægtede forordninger, idet ingen af disse retsakter indeholder bestemmelser, der bemyndiger Kommissionen til i tilfælde af ændring af organisationsmedlemskab fra en producentorganisation at fradrage den del af produktionen, som det udtrædende medlem havde tilført organisationen de tre seneste fangstsæsoner, for at overføre den til en anden producentorganisation. Navnlig er det såvel i artikel 18, stk. 4, andet afsnit, i forordning nr. 3759/92, som ændret, som i artikel 27, stk. 4, andet afsnit, i forordning nr. 104/2000 bestemt, at et af hovedparametrene for beregningen og fordelingen mellem producentorganisationerne af de godtgørelsesberettigede mængder af tunfisk er det opgjorte produktionsgennemsnit for hver producentorganisation i løbet af det samme kvartal i de sidste tre fangstsæsoner forud for det kvartal, for hvilket godtgørelsen ydes.

64 Til støtte for denne argumentation har sagsøgeren påberåbt sig Domstolens praksis, hvoraf det fremgår, at en gennemførelsesforordning, der er vedtaget i medfør af en bemyndigelse i en grundforordning, ikke kan fravige bestemmelserne i den grundforordning, som den er afledt af (Domstolens dom af 10.3.1971, sag 38/70, Deutsche Tradax, Sml. 1971, s. 27, org.ref.: Rec. s. 145).

65 I øvrigt har sagsøgeren tilføjet, at gennemførelsesbestemmelserne til forordning nr. 104/2000, som er indeholdt i forordning nr. 2183/2001, heller ikke indeholder nogen hjemmel, der bemyndiger Kommissionen til at foretage en overførsel af

produktionsgennemsnit fra en producentorganisation til en anden i tilfælde af ændringer af producenters medlemskab. I medfør af denne forordning, herunder dens artikel 3, stk. 2, ville Kommissionen alene have kunnet overlade ansvaret for løsningen af problemet vedrørende ændringer af producenters organisationsmedlemskab til medlemsstaterne. Sagsøgeren har under alle omstændigheder påpeget, at forordning nr. 2183/2001 ikke var gældende på tidspunktet for de faktiske omstændigheder.

66 Sagsøgeren anser formålet med den omhandlede udligningsgodtgørelse for at være at fremme den europæiske industri til forarbejdning af tunfisk og sikre, at producenterne kan finde afsætning for den del af deres produktion, som de ikke kan afsætte på markedet for friske produkter. Der er fastsat et loft for de godtgørelsesberettigede mængder, for at det ikke skal være mere rentabelt at afhænde tunfisk til forarbejdning end at sælge den som frisk produkt.

67 Herudover har sagsøgeren fremhævet, at det er producentorganisationerne og ikke producenterne, der modtager udligningsgodtgørelserne. Dette fremgår navnlig af artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2183/2001.

68 Den omstændighed, at det tillades, at de godtgørelser, som ydes til producentorganisationerne, som afholder betydelige administrationsomkostninger, kan variere betragteligt inden for et kort tidsrum, som det har været tilfældet med vedtagelsen af de anfægtede forordninger, er til skade for producentorganisationernes økonomiske stabilitet og i den sidste ende for det formål, som de er blevet oprettet til at opfylde. Producentorganisationerne, hvis rolle Kommissionen forsøger at styrke inden for rammerne af fiskeripolitikken, er et perfekt redskab til at koncentrere udbuddet i forhold til efterspørgslen og regulere priserne.

69 Sagsøgeren har anført, at der bør sondres mellem på den ene side kriteriet for at tildele producentorganisationerne godtgørelsesberettigede mængder — som består i, at producentorganisationerne tildeles mængder i forhold til hver enkelt

organisations produktionsgennemsnit i løbet af det samme kvartal i de forudgående tre fangstsæsoner — og på den anden side fordelingen af disse mængder mellem medlemmerne af producentorganisationen, som gennemføres på grundlag af disses produktion i den omhandlede periode. Sagsøgeren har således gjort gældende, at den for de tre kvartaler, som de anfægtede forordninger omhandler, burde have modtaget et beløb, der afspejlede dens gennemsnitsproduktion i løbet af det samme kvartal i de tre seneste fangstsæsoner forud for det omhandlede kvartal.

70 I sine argumenter vedrørende sagens realitet samt i sin redegørelse vedrørende det første anbringende har sagsøgeren hævdet, at de virksomheder, der forlod sagsøgeren den 1. juli 1998 for at blive medlemmer af Opagac, ikke overholdt OPTUC's vedtægter, herunder artikel 12, hvori det i overensstemmelse med fællesskabsreglerne om anerkendelse af producentorganisationer er bestemt, at et medlem først kan forlade organisationen efter et tidsrum på tre år fra dets optagelse og på betingelse af, at det med et års varsel har fremsendt en skriftlig opsigelse med modtagelsesbevis til organisationen. Sagsøgeren har gjort gældende, at alle tre virksomheder forlod OPTUC uden at opfylde den anden af disse betingelser, og at Aitzugana og Ighorre tillige tilsidesatte den første af disse betingelser.

71 Sagsøgeren har præciseret, at eftersom disse virksomheders udtræden af OPTUC først havde virkning fra den 1. juli 1999, burde Kommissionen ved fordelingen af de godtgørelsesberettigede mængder mellem producentorganisationerne have taget andre tal for referencekvartalerne i årene 1997, 1998 og 1999 i betragtning.

72 Kommissionen har vedgået, at hverken forordning nr. 3759/92 eller gennemførelsesbestemmelserne hertil udtrykkeligt henviser til en situation som den ændring af medlemskab af producentorganisationer, der er indtruffet. Kommissionen har dog anført, at det er med urette, at sagsøgeren insisterer på, at der er tale om et retligt tomrum i de pågældende retsregler. Den løsning, der er anvendt i de anfægtede forordninger, som består i at fastsætte den godtgørelse, som tilkommer en producentorganisation i et bestemt kvartal ved at tildele denne det tidligere produktionsgennemsnit for alle de producenter, som har været

medlemmer af organisationen i løbet af dette kvartal, kan udledes ved fortolkning af retsreglerne, når det tages i betragtning, at formålet med at indføre lofter, som er beregnet ved hjælp af tidligere produktionsgennemsnit, er at komme en unormal udvikling af produktionen i forkøbet, som kan resultere i, at de dermed forbundne omkostninger løber løbsk.

73 Kommissionen har imødegået sagsøgerens argumenter om kravet om økonomisk stabilitet for producentorganisationerne, idet den har bemærket, at disse finansieres af deres egne indtægter, hovedsageligt bidrag fra deres medlemmer samt eventuel national støtte og fællesskabsstøtte, og at udligningsgodtgørelsen ydes til fordel for producenterne og ikke producentorganisationerne.

74 Endelig har Kommissionen påberåbt sig mangel på bevis for og for sen fremsættelse af sagsøgerens indsigelser om de berørte virksomheders overtrædelse af dens vedtægter og om disses udtræden med virkning fra den 1. juli 1999.

— Rettens bemærkninger

75 Med det første anbringendes andet led, som sagsøgeren støtter på, at der ikke foreligger gyldig hjemmel, der berettiger en fordeling mellem producentorganisationerne af udligningsgodtgørelserne som den, der gennemføres ved de anfægtede forordninger, anfægter sagsøgeren ikke Kommissionens beføjelse til at fordele udligningsgodtgørelserne mellem producentorganisationerne, men derimod den måde, hvorpå Kommissionen med de anfægtede forordninger gennemførte denne fordeling på baggrund af de berørte virksomheders ændring af organisationsmedlemskab.

76 Det må fastslås, at den situation, at der sker ændringer i medlemskabet af producentorganisationer, ikke udtrykkeligt er omhandlet hverken i artikel 18 i forordning nr. 3759/92, som ændret, eller i andre bestemmelser, som Kommissionen kunne have taget i betragtning på tidspunktet for vedtagelsen af de anfægtede forordninger.

77 Ifølge Domstolens praksis skal løsningen, når der foreligger en lakune i bestemmelserne om en fælles markedsordning, søges ud fra formålet med den fælles markedsordning og ud fra praktiske og administrative overvejelser (Domstolens dom af 30.1.1974, sag 159/73, Hannoversche Zucker, Sml. s. 121, præmis 4).

78 Det skal særligt undersøges, om artikel 18 i forordning nr. 3759/92, som ændret, kan fortolkes således, at den selv i mangel af præciserende bestemmelser om fremgangsmåden ved tildeling af godtgørelsesberettigede mængder i tilfælde af ændring af medlemskab af producentorganisationer gør det muligt at finde frem til den metode, som Kommissionen skal anvende i tilsvarende tilfælde (jf. analogt Domstolens dom af 11.5.1983, sag 87/82, Darthenay, Sml. s. 1579, præmis 16-21). I øvrigt skal der ved fortolkningen af en bestemmelse ud over dens ordlyd tages hensyn til den almindelige opbygning af og formålet med de retsforskrifter, bestemmelsen indgår i (Domstolens dom af 5.12.1996, forenede sager C-267/95 og C-268/95, Merck, Sml. I, s. 6285, præmis 22).

79 For det første fremgår det af ordlyden af artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 3759/92, som ændret, og af den almindelige opbygning af denne artikel, særlig stk. 3 og 5, at fremgangsmåden ved tildeling af godtgørelsesberettigede mængder til hver enkelt producentorganisation i hovedsagen er sammensat af tre etaper.

80 Først fastsættes det samlede omfang af de godtgørelsesberettigede mængder i henhold til stk. 3. Dette svarer til det laveste tal af henholdsvis de samlede mængder, som er afsat på markedet i løbet af det kvartal, for hvilket godtgørelsen ydes (herefter »godtgørelseskvartalet) og gennemsnittet af de samlede mængder, der er afsat på markedet i løbet af det samme kvartal i de seneste tre fangstsæsoner forud for godtgørelseskvartalet (herefter »referenceperioden«).

81 Dernæst tildeles der for hver producentorganisation mængder, for hvilke der ydes godtgørelse på 100% af loftet for godtgørelsen som fastsat i stk. 2, i henhold til stk. 4, første afsnit, første led. Disse mængder svarer for hver producentorganisation til det laveste tal af henholdsvis de mængder, der er afsat på markedet i løbet af godtgørelseskvartalet (herefter også »produktionen i godtgørelseskvartalet«) af dens medlemmer, og gennemsnittet af de mængder, der er afsat på markedet i løbet af referenceperioden (herefter også »den tidligere gennemsnitsproduktion«) af dens medlemmer.

82 Endelig, såfremt der konstateres en positiv difference mellem på den ene side det samlede omfang af de mængder, for hvilke der kan ydes godtgørelse fastsat efter stk. 3, og på den anden side summen af de mængder, for hvilke der kan ydes 100% godtgørelse, som er tildelt producentorganisationerne i henhold til stk. 4, første afsnit, første led, bliver denne difference (herefter »resten af mængderne«) fordelt mellem producentorganisationerne, idet der ydes en godtgørelse på 50% af godtgørelsesloftet som defineret i stk. 2 for de tilsvarende mængder.

83 Den fordeling, som er omhandlet i den foregående præmis, vedrører dog kun producentorganisationer, for hvilke produktionen i godtgørelseskvartalet overstiger den tidligere gennemsnitsproduktion (de »pågældende« producentorganisationer i henhold til stk. 4, andet afsnit, sammenholdt med stk. 4, første afsnit, andet led), og den foretages i henhold til stk. 4, andet afsnit, i forhold til gennemsnittet af deres »respektive produktion« i løbet af referenceperioden.

84 Hvad angår tildelingen af mængder, for hvilke der ydes 100% godtgørelse (jf. præmis 81), skal det bemærkes, at artikel 18, stk. 4, første afsnit, første led, med henvisningen til en producentorganisations »medlemmers« tidligere gennemsnitsproduktion tilsyneladende refererer til de virksomheder, der er medlemmer af producentorganisationen i løbet af godtgørelseskvartalet.

85 Hvad angår tildelingen af mængder, for hvilke der ydes 50% godtgørelse ved at fordele resten af mængderne mellem de pågældende producentorganisationer (jf. præmis 82 og 83), henviser artikel 18, stk. 4, andet afsnit, til gengæld til producentorganisationernes »respektive produktion« i løbet af referenceperioden, et udtryk, som efterlader nogen tvivl med hensyn til, hvorvidt de angiver de samlede mængder, der er afsat på markedet i løbet af denne periode af de producenter, der var medlemmer af producentorganisationen i løbet af referenceperioden, eller de samlede mængder, der er afsat på markedet i løbet af denne periode af de producenter, der er medlemmer af producentorganisationen i løbet af godtgørelseskvartalet.

86 I anden række skal det med hensyn til formålet med artikel 18 i forordning nr. 3759/92, som ændret, fastslås, at de udligningsgodtgørelser, der er omhandlet i denne artikel, med ordvalget i 20. betragtning til forordning nr. 3759/92 har til formål at beskytte indkomstniveauet for Fællesskabets producenter af tun til forarbejdningsindustrien mod et prisfald på indført tun (jf. i denne retning Domstolens dom af 24.2.1988, sag 264/86, Frankrig mod Kommissionen, Sml. s. 973, præmis 20).

87 Under hensyn til dette formål, som der tillige henvises til i syvende betragtning til forordning nr. 3318/94 og i 29. betragtning til forordning nr. 104/2000, bør producenterne og ikke producentorganisationerne anses for at være de berettigede med hensyn til udligningsgodtgørelserne. Selv om det fremgår af ordlyden af flere bestemmelser, at udligningsgodtgørelsen »ydes« til producentorganisationerne (jf. artikel 18, stk. 1 og 4, i forordning nr. 3759/92, som ændret, samt artikel 2, stk. 1, og artikel 4 i gennemførelsesforordning nr. 142/98) og »udbetales« til disse af den pågældende medlemsstat (artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 142/98), fremgår det ligeledes af de gældende retsregler, at »producentorganisationen overfører godtgørelsen til dens medlemmer« (artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 142/98; jf. tillige artikel 18, stk. 5, i forordning nr. 3759/92, som ændret).

88 Eftersom producentorganisationerne kun fungerer som mellemled med hensyn til regnskabet med og udbetalingen af udligningsgodtgørelserne, er kravet om

økonomisk stabilitet for producentorganisationerne, som sagsøgeren har påberåbt sig, irrelevant. Det fremgår faktisk af selve forordning nr. 3759/92 og i dag af forordning nr. 104/2000, at finansieringskilderne til producentorganisationernes aktiviteter er nogle helt andre. Det er i den forbindelse tilstrækkeligt at nævne medlemmernes bidrag [jf. artikel 5, stk. 1, litra d), nr. 3, i forordning nr. 104/2000] og i givet fald ikke-medlemmers bidrag (jf. artikel 5, stk. 4, i forordning nr. 3759/92) samt støtte fra medlemsstaterne (jf. f.eks. artikel 7 i forordning nr. 3759/92 og artikel 10, stk. 1, og artikel 11 i forordning nr. 104/2000).

89 På denne baggrund skal det konkluderes, at det for at fastsætte den godtgørelse, der tilkommer en producentorganisation i et bestemt kvartal i henhold til artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 3759/92, som ændret, er nødvendigt at tildele den den tidligere gennemsnitsproduktion for alle de producenter, som i løbet af dette kvartal er medlemmer af denne producentorganisation.

90 I modsat fald ville der opstå nogle uberettigede og uretfærdige forvridninger, fordi de egentligt berettigede med hensyn til udligningsgodtgørelse, nemlig producenterne, hvis indkomstniveau, som godtgørelserne har til formål at beskytte, kan blive alvorligt påvirket ved ændring af medlemskab af producentorganisationer.

91 Hvis de godtgørelsesberettigede mængder uanset en ændring af medlemskab for hver producentorganisation fortsat ligger på maksimum i forhold til det fastsatte loft i kraft af det tidligere produktionsgennemsnit for de producenter, der var medlemmer af producentorganisationen i løbet af referenceperioden, skulle en producentorganisation, som havde fået nye medlemmer, i medfør af artikel 18, stk. 5, i forordning nr. 3759/92, som ændret, blandt alle dens medlemmer i godtgørelseskvartalet, herunder de nye medlemmer, og i forhold til deres produktion i godtgørelseskvartalet fordele en godtgørelse, som er beregnet på grundlag af et omfang af de godtgørelsesberettigede mængder, som ikke står i forhold til hverken produktionen i godtgørelseskvartalet eller dens medlemmers

tidligere produktionsgennemsnit. Kort sagt ville et nyt medlems indtræden uretmæssigt straffe de andre medlemmer af producentorganisationen ved, at de bliver pålagt i forhold til deres respektive produktion i godtgørelseskvartalet at dele en godtgørelse, som fortsat beregnes på grundlag af et omfang af godtgørelsesberettigede mængder, som er fastsat, uden at der er taget hensyn til det nye medlems tidligere produktionsgennemsnit, med det nye medlem.

92 Eftersom den løsning, som Kommissionen har anvendt vedrørende de anfægtede bestemmelser i forordning nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001, kan udledes direkte af artikel 18, stk. 4, i forordning nr. 3759/92, som ændret, læst i lyset af den almindelige opbygning af og formålet med artikel 18 selv, må det fastslås, at Kommissionen hverken har tilsidesat denne artikel eller overskredet sine gennemførelsesbeføjelser.

93 Sagsøgerens indsigelser om, at de berørte virksomheder har overtrådt dens vedtægter, og om disses udtræden med virkning fra den 1. juli 1999 (jf. præmis 70 og 71), bør forkastes, uden at det er fornødent at undersøge spørgsmålet om, hvorvidt overtrædelse af en producentorganisations vedtægtsbestemmelser om medlemmers udtræden skal tages i betragtning af Kommissionen, når den vedtager forordninger om fastsættelse af de godtgørelsesberettigede mængder, som skal tildeles hver enkelt producentorganisation.

94 Kommissionen har således med rette påberåbt sig bevismangel og for sen fremsættelse med hensyn til disse indsigelser. Dels har sagsøgeren ikke fremlagt noget bevis for de faktiske forhold, der ligger til grund for dens angivelse af, at de tre virksomheder ikke overholdt vilkårene med hensyn til udtræden i henhold til artikel 12 i OPTUC's vedtægter. Dels har sagsøgeren hverken gjort gældende eller godtgjort, at den har indbragt nogen form for indsigelse med hensyn til retmæssigheden af virksomhedernes udtræden i henhold til disse vedtægter for

de nationale myndigheder eller Kommissionen så betids, at disse kunne tage det i betragtning ved vedtagelsen af de anfægtede forordninger.

95 Endvidere skal det specifikt med hensyn til spørgsmålet om datoen for virkningen af denne udtræden fastslås, at sagsøgerens argumentation er uden betydning for sagen. Eftersom de berørte virksomheders tidligere produktionsgennemsnit i medfør af de anfægtede bestemmelser i forordning nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001 blev fradraget fra OPTUC på grund af, at disse virksomheder fremover var medlemmer af Opagac i de godtgørelseskvartaler, som var omfattet af disse forordninger, er den omstændighed, at disses udtræden måtte have haft virkning fra den 1. juli 1999 i stedet for den 1. juli 1998, fuldkommen irrelevant, eftersom godtgørelseskvartalerne, dvs. andet, tredje og fjerde kvartal 2000, alle ligger senere end begge disse datoer.

96 Følgelig skal heller ikke det første anbringendes andet led tages til følge.

Det andet anbringende om tilsidesættelse af princippet om den berettigede forventning

Parternes argumenter

97 Sagsøgeren har anført, at det fremgår af retspraksis (Domstolens dom af 11.7.1991, sag C-368/89, Crispoltoni, Sml. I, s. 3695, og af 22.4.1997, sag C-310/95, Road Air, Sml. I, s. 2229), at anvendelse med tilbagevirkende kraft af en retsakt udstedt af en fællesskabsinstitution er i strid med retssikkerheds-

princippet, hvis den fører til en mindre gunstig retsstilling for den pågældende, og der ikke tages behørigt hensyn til dennes berettigede forventning. Sagsøgerens berettigede forventning er ifølge sagsøgeren selv blevet tilsidesat af forordning nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001, i det omfang de har anvendt nye regler med tilbagevirkende kraft.

98 I den forbindelse har sagsøgeren understreget, at de først vedtagne forordninger ikke indeholdt nogen bestemmelser om følgerne af, at et medlem af en producentorganisation ændrede sit medlemskab, og derfor fra deres offentliggørelse havde skabt en klar og åbenbar forventning, der udgjorde en berettiget forventning, som alle de anfægtede forordninger har krænket.

99 Kommissionen har bestridt rigtigheden af sagsøgerens argumenter og fastholdt, at de anfægtede forordninger ikke har krænket princippet om den berettigede forventning.

Rettens bemærkninger

100 Det skal bemærkes, at adgangen til at påberåbe sig princippet om beskyttelse af den berettigede forventning ifølge fast retspraksis står åben for enhver erhvervsdrivende med begrundede forventninger, som en institution har givet anledning til. Når forudseende og påpasselige erhvervsdrivende kan påregne gennemførelsen af en fællesskabsforanstaltning, der kan påvirke deres interesser, kan de imidlertid ikke påberåbe sig et sådant princip, når foranstaltningen gennemføres (Domstolens dom af 1.2.1978, sag 78/77, Lührs, Sml. s. 169, præmis 6, og af

11.3.1987, sag 265/85, Van den Bergh en Jurgens og Van Dijk Food Products mod Kommissionen, Sml. s. 1155, præmis 44).

101 I det foreliggende tilfælde har den omstændighed i sig selv, at retsreglerne vedrørende den fælles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter, særligt artikel 18 i forordning nr. 3759/92, som ændret, ikke indeholdt nogen udtrykkelige regler, der klargjorde, hvilken metode der skulle følges ved tildelingen af godtgørelsesberettigede mængder, når der forekommer ændringer af medlemskab af producentorganisationer, ikke kunnet skabe nogen berettiget forventning hos sagsøgeren eller dens medlemmer om anvendelse af den metode, som sagsøgeren argumenterer for.

102 Som det fremgår af gennemgangen af det første anbringendes andet led (jf. præmis 75 ff.), har Kommissionen i det foreliggende tilfælde desuden ikke støttet nogen uforudselig fortolkning på de relevante retsregler, herunder artikel 18 i forordning nr. 3759/92, som ændret. Ligesom en forudseende og påpasselig erhvervsdrivende, og i lyset af formålet med ordningen med udligningsgodtgørelse, som sagsøgeren ikke kunne være uvidende om, burde sagsøgeren, så snart den fik kendskab til de berørte virksomheders ændring af medlemskab, have været i tvivl om, at disses tidligere produktionsgennemsnit endelig var tilfaldet denne.

103 Med hensyn til den omstændighed, at Kommissionen i forordning nr. 1103/2000 og nr. 1926/2000 ikke har taget overgangen af medlemmer fra OPTUC til Opagac i betragtning ved fastsættelsen af tidligere produktionsgennemsnit for hver producentorganisation, kan den ikke have skabt en berettiget forventning hos sagsøgeren eller dens medlemmer om, at en sådan regnskabsform ville blive gentaget ved enhver senere fordeling af godtgørelsesberettigede mængder i kommende kvartaler. En gentagelse af en urigtig fortolkning af en retsakt kan nemlig ikke begrundes eller kræves under henvisning til beskyttelsen af den berettigede forventning (Domstolens dom af 24.3.1993, sag C-313/90, CIRFS m. fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1125, præmis 45).

104 Endelig kan der — da Kommissionen blot har fortolket og anvendt bestemmelser, der var i kraft såvel i de referenceperioder, der er omhandlet i forordning nr. 808/2001, nr. 1163/2001 og nr. 1670/2001, som i løbet af de kvartaler, for hvilke der blev ydet udligningsgodtgørelse i henhold til disse forordninger — i det foreliggende tilfælde ikke sluttes, at der har været tale om anvendelse med tilbagevirkende kraft af nye retsregler med virkning for forhold, der er opstået under tidligere gældende retsregler.

105 Dette anbringende kan herefter ikke tages til følge.

106 Det følger af det foregående, at Kommissionen bør frifindes i det hele.

Sagens omkostninger

107 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale Kommissionens omkostninger i overensstemmelse med dennes påstand.

108 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 4, tredje afsnit, kan Retten træffe afgørelse om, at intervenienter skal bære deres egne omkostninger. Under de foreliggende omstændigheder bør intervenienten i sag T-142/01 bære sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Fjerde Afdeling)

1) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.**

2) **Sagsøgeren betaler Kommissionens omkostninger.**

3) **Intervenienten bærer sine egne omkostninger.**

Tiili Mengozzi Vilaras

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 28. januar 2004.

H. Jung V. Tiili

Justitssekretær Afdelingsformand